

Fatma Seda Şengül

Dr.Öğr.Üyesi, Bursa Uludağ Üniversitesi / Türkiye

fatmasedagurbetoglu@gmail.com & <https://orcid.org/0000-0001-7641-1541>

Bilimsel dergi yayıncılığında 6. yılını dolduran *Oksident* bilhassa bu sayı itibariyle yazarların yoğun teveccühüne mazhar olarak dokuz araştırma makalesi ile siz kıymetli okuyucularının karşısına çıkmaktadır.

“Klunili Peter’in Yahudilere Karşı Polemiği ve Literatürdeki Yeri” adlı çalışmada yazarlar Mahmud Sami Şengül ve Ahmet Güç, Orta Çağ Batı Kilisesi’nden meşhur Benedikten başrahibi Klunili Peter’in “Yahudilerin Müzmin İnatçılığına Karşı” başlıklı reddiyesine odaklanmaktadır. Çalışmada reddiyenin muhtevasından ziyade reddiyenin yazıldığı dönem, yazarın üslubu, kaynakları ve bilhassa Yahudi-Hıristiyan reddiye geleneğindeki yeri irdelenmiştir. Buna ek olarak tartışmalı hususlardan biri olan Klunili Peter’in reddiyesinde Petrus Alfonsi’den intihal yapmış olma iddiası da değerlendirilmiştir.

“Oryantalist Bir Tarihçi Olarak Hugh Kennedy ve Batı’da İslam Tarihinin Anlaşılmasına Etkisi” isimli çalışma Öznur Özdemir tarafından kaleme alınmıştır. Yazar araştırmasının başlangıcında Hugh Kennedy’nin hayatı, akademik kariyeri ve eserleri hakkında bilgi verdikten sonra, bilhassa İslâm tarihine yönelik tarihçiliğini eserleri üzerinden incelemiştir. Oryantalist tarihçinin eserleri içerisinde tespit edilen eksiklikler ve hatalar olmakla birlikte Doğru’yu Batı’ya anlatmada olabildiğince objektif kalmaya gayret ettiği, makale yazarının önemli tespitlerinden biridir.

Umut Var’a ait “An Examination of an Eschatological Christian Leader: Last Emperor Topos in Oracula Attributed to Byzantine Emperor Leo VI (886-912)” isimli çalışmada Bizans politik teolojisine hizmet etmek amacıyla kurgulanan Son İmparator mitine odaklanmaktadır. Beklenen Son İm-

Marking its sixth year in academic publishing, *Oksident* proudly presents this issue featuring nine research articles, a testament to the increasing interest and high regard of contributing authors..

In the study titled “Peter of Cluny’s Polemic Against the Jews and Its Place in the Literature”, Mahmud Sami Şengül and Ahmet Güç focus on the renowned Benedictine abbot Peter of Cluny’s refutation titled “Against the Inveterate Obstinacy of the Jews”. Rather than delving into the content of the refutation itself, the study examines the historical context of its composition, the author’s style, sources, and particularly its place within the Jewish-Christian polemical tradition. Additionally, the work addresses one of the contested issues: the claim that Peter of Cluny plagiarized Petrus Alfonsi in his refutation.

The study titled “Hugh Kennedy as an Orientalist Historian and His Contribution to the Understanding of Islamic History in the West”, authored by Öznur Özdemir, begins with an overview of Hugh Kennedy’s life, academic career, and works. The author then analyzes Kennedy’s approach to Islamic historiography through his body of work. While certain shortcomings and inaccuracies have been identified in the orientalist historian’s writings, one of the author’s notable observations is that Kennedy strives to remain as objective as possible in conveying the East to the West.

The study titled “An Examination of an Eschatological Christian Leader: The Last Emperor Topos in Oracula Attributed to Byzantine Emperor Leo VI (886-912)” by Umut Var focuses on the myth of the Last Emperor, constructed to serve Byzantine political theology. The anticipated Last Emperor is analyzed within the framework of genealogical lineage, physical characteristics, and the various prophecies attributed to him, establishing a connection between

parator'un soy bilgisi, fiziksel özellikleri ve ona atfedilen çeşitli kehanetler çerçevesinde onunla ilâhî irade arasında bir bağ kurulmuş ve bu sayede imparatorluğun otoritesi sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışma neticesinde *Oracula*'da yer alan konuya ilişkin verilerin Bizans toplumunun hassasiyetleri açısından önemli detaylar içerdiği tespit edilmiştir.

Bu sayımızda Yahudi âlim İbn Meymun ile ilgili iki makale yayınlanmıştır. İlki Hatice Arslan'a ait olan "İbn Meymûn'un Mucize Görüşü Üzerine Bir İnceleme" isimli çalışmadır. Yazar makalesinde meşhur Yahudi âlim İbn Meymun'un bilhassa mucizenin imkânı/imkânsızlığı ve gayesi hakkındaki görüşlerine değinerek, onun kutsal kitapta bahsi geçen mucizelere inanıp inanmadığı sorusuna cevap vermeye gayret etmiştir.

İbn Meymûn ile ilgili ikinci çalışma Muhammet Zuhur'a aittir. "İbn Meymûn'un On Üç İnanç İlkesinin Felsefî Doğası" isimli makalede İbn Meymûn'un *Perek Helek Şerhi*'nde ve *Sefer ha-Mada* kitaplarında yer alan on üç ilkeye ve aynı içeriklere sahip olmalarına rağmen Yahudiler nezdindeki farklı anlaşılmalara dikkat çekmektedir. Yazar bu farklılıkta bilhassa *Perek Helek Şerhi*'ndeki ilkelere on dördüncü yüzyıl itibarıyla dua formlarına dönüştürülmesinin etkili olduğu kanaatinde.

Okan Açıl'a ait "Parth İdaresi Altındaki Mezopotamya'da Bir Yahudi Yönetimi: Asinaeus ve Anilaeus" adlı çalışmada en eski diasporalardan biri olan Babil Diasporası'ndaki Asinaeus ve Anilaeus kardeşlerin tesis ettikleri idarî oluşum araştırılmıştır. Çalışma içerisinde bu yapının bölgedeki hâkim Parth idresindeki istikrarsızlıklar zemininde meşruiyet kazanma süreci, türü ve hâkimiyet süreci hakkında Yahudi tarihçi Flavius Iosephus'un eserinden faydalanılarak değerlendirmeler yapılmıştır.

"Hıristiyanlığın İlk Dönemindeki 'Yasa' Probleminin 4. Yüzyıldaki Yansımalarından Biri Olarak Jerome ve Augustinus Tartışması" adlı makalede Hıristiyanlığın erken dönemlerinde sıkça tartışılmış olan Musa Yasası'nın bağlayıcılığı konu edilmiştir. Yunus Kaymaz meseleyi meşhur Kilise Babalarından Jerome ve Augustinus arasındaki mektuplaşmalar üzerinden işlemektedir. Mektuplar; Galatyalılara Mektup kitabında bahsi geçen Pavlus ve Petrus'un Yasa hakkındaki tartışmasının gerçek-

him ve ilâhî irade, böylece imparatorluğun otoritesini güçlendiren bir araç olarak kullanılmıştır. Çalışma neticesinde *Oracula*'da yer alan konuya ilişkin verilerin Bizans toplumunun hassasiyetleri açısından önemli detaylar içerdiği tespit edilmiştir.

İbn Meymûn ile ilgili ikinci çalışma Muhammet Zuhur'a aittir. "İbn Meymûn'un On Üç İnanç İlkesinin Felsefî Doğası" isimli makalede İbn Meymûn'un *Perek Helek Şerhi*'nde ve *Sefer ha-Mada* kitaplarında yer alan on üç ilkeye ve aynı içeriklere sahip olmalarına rağmen Yahudiler nezdindeki farklı anlaşılmalara dikkat çekmektedir. Yazar bu farklılıkta bilhassa *Perek Helek Şerhi*'ndeki ilkelere on dördüncü yüzyıl itibarıyla dua formlarına dönüştürülmesinin etkili olduğu kanaatinde.

Okan Açıl'a ait "Parth İdaresi Altındaki Mezopotamya'da Bir Yahudi Yönetimi: Asinaeus ve Anilaeus" adlı çalışmada en eski diasporalardan biri olan Babil Diasporası'ndaki Asinaeus ve Anilaeus kardeşlerin tesis ettikleri idarî oluşum araştırılmıştır. Çalışma içerisinde bu yapının bölgedeki hâkim Parth idresindeki istikrarsızlıklar zemininde meşruiyet kazanma süreci, türü ve hâkimiyet süreci hakkında Yahudi tarihçi Flavius Iosephus'un eserinden faydalanılarak değerlendirmeler yapılmıştır.

"Hıristiyanlığın İlk Dönemindeki 'Yasa' Probleminin 4. Yüzyıldaki Yansımalarından Biri Olarak Jerome ve Augustinus Tartışması" adlı makalede Hıristiyanlığın erken dönemlerinde sıkça tartışılmış olan Musa Yasası'nın bağlayıcılığı konu edilmiştir. Yunus Kaymaz meseleyi meşhur Kilise Babalarından Jerome ve Augustinus arasındaki mektuplaşmalar üzerinden işlemektedir. Mektuplar; Galatyalılara Mektup kitabında bahsi geçen Pavlus ve Petrus'un Yasa hakkındaki tartışmasının gerçek-

him ve ilâhî irade, böylece imparatorluğun otoritesini güçlendiren bir araç olarak kullanılmıştır. Çalışma neticesinde *Oracula*'da yer alan konuya ilişkin verilerin Bizans toplumunun hassasiyetleri açısından önemli detaylar içerdiği tespit edilmiştir.

liği/kurgusalılığı hakkındadır. Söz konusu tartışmanın mahiyeti Yeni Ahit'in otoritesi açısından oldukça önemli ve belirleyicidir.

Fatma Gerçekcioğlu'nun kaleme aldığı "Samiri Tevratı'nın Kökenine Dair Araştırmalar Üzerine Bir Değerlendirme" adlı çalışma kendilerini gerçek/saf İsrailoğulları kabul eden Samirilerin otorite kabul ettikleri Tevrat'ın köken ve değişim tartışmalarını ele almaktadır. Yahudilerin Masoretik metninden farklılıklar içeren bu literatürün, bilhassa en erken kaydı olarak bilinen Abişa Nüshası ve Ölü Deniz Yazmaları'nda elde edilen verilerle geçmişe dair değişim takibini yapmak kolaylaşmış görünmektedir.

"Yahudi Geleneğinde Aile: Tobit Kitabı Örneği" adlı çalışma Yahudi kanonunda yer almıyor olsa da diaspora Yahudiliğindeki aile dinamiklerini anlamada yardımcı kitaplardan biri olan Tobit'e odaklı bir araştırmadır. Bu anlamda Tobit kitabı, diaspora döneminde yaşayan bir Yahudi ailesi üzerinden dinî ve kültürel mirasın devamlılığı ve aktarımının mahiyetini gözler önüne sermektedir. Yazar Kübra Karaköz'ün değerlendirmelerine göre; aile kavramı ilâhi rehberlikle ilişkilendirilerek diaspora kimliği içerisinde yeniden yapılandırılmaya çalışılmış ve bilhassa kitap içindeki karakterlerle dinî kimliğin korunması noktasında aile kurumunun önemine dikkat çekilmiştir.

Son söz mahiyetinde, dergimize zihin, zaman ve kalem mahsulü emeklerini gönderen yazarlarımıza; akademik yoğunlukları arasında çalışmalarını titizlikle değerlendiren kıymetli hakemlerimize ve dergi sürecini itinayla yürüten değerli dergi ekibimize çok teşekkür ederiz.

Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle...

The study titled "An Assessment of Research on the Origins of the Samaritan Pentateuch", authored by Fatma Gerçekcioğlu, examines the debates surrounding the origins and alterations of the Torah recognized as authoritative by the Samaritans, who consider themselves the true and pure descendants of the Israelites. This literature, which diverges from the Masoretic text of the Jews, gains particular importance due to the Abisha Scroll—known as its earliest record—and the findings from the Dead Sea Scrolls, which facilitate tracing changes over time.

The study titled "Family in Jewish Tradition: The Case of the Book of Tobit" focuses on the Book of Tobit, which, although not included in the Jewish canon, serves as a valuable resource for understanding family dynamics within Diaspora Judaism. Through the narrative of a Jewish family living during the diaspora period, *the Book of Tobit* illustrates the nature of religious and cultural heritage's preservation and transmission. According to Kübra Karaköz's evaluations, the concept of family is portrayed as being intertwined with divine guidance, thereby reconstructed within the framework of diaspora identity. The study emphasizes the critical role of the family institution in preserving religious identity, particularly as reflected through the characters in the book.

In conclusion, we extend our heartfelt gratitude to our authors, who have contributed the fruits of their intellect, time, and pen to our journal; to our esteemed reviewers, who have meticulously evaluated the submissions amidst their academic responsibilities; and to our dedicated editorial team, who have diligently managed the journal's publication process.

We look forward to seeing you in the upcoming issue...